

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

לפני:

כבוד השופטת גאולה לוין

המבקשת

ל.א.

ע"י ב"כ עו"ד גיל שחף

נגד

המשיב

י.א.

ע"י ב"כ עוה"ד טל קולסקי וקסם קוזוקין

החלטה

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט לענייני משפחה באשדוד (תמ"ש 55584-06-16) מיום 13.2.2017. בהחלטה ניתן צו לפירוק השיתוף בדירת מגוריהם המשותפת של הצדדים, שיתבצע במכירתה בשוק החופשי באמצעות כונסי נכסים. הבקשה לרשות ערעור מופנית כנגד הקביעה כי פירוק השיתוף יתבצע באופן מיידי, ולא במקשה אחת עם כלל הסוגיות הרכושיות בין הצדדים.

רקע עובדתי

1. התובעת והנתבע נישאו זל"ז כדמו"י ביום 29.05.2007. מנישואיהם נולדו שתי בנות: א' ילידת 2009 ול.א. ילידת 2011.

לצדדים דירה משותפת ברח' ***** באשדוד (להלן: "הדירה"). על הדירה רובצת משכנתא, שהחזירה החודשיים עומדים על כ- 5,400 ₪. שווי הדירה הוערך בגובה 2,200,000 ₪ (נכון לנובמבר 2016).

בתקופת הנישואין שירתה המבקשת כקצינה בקבע, פרשה לפני כשנה ועשתה התמחות בעריכת דין. בעקבות הפרישה מצה"ל קיבלה המבקשת סך של 420,000 ₪ ואלה חולקו בין שני הצדדים.

2. המשיב אינו מתגורר בדירה מאז אפריל 2016 וכיום הוא מתגורר בשכירות בדירה השייכת לסבתו. המבקשת מוסיפה להתגורר בדירה, יחד עם שתי הבנות הקטינות.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

ביום 11.4.2016 הגישה המבקשת תובענה רכושית להצהיר על זכויותיה בשורה ארוכה של נכסים (שאינם רשומים על שמה) ובכלל זה נכסים בארה"ב, מגרש בארה"ב, מגרש ברומניה, דירה בוינה ובדירה בתל אביב. לחלופין התבקש לקבוע כי נכסים אלה, כולם או חלקם, ייכנסו למסת הנכסים לאיזון משאבים ויתבצע איזון בהתאם. במסגרת התביעה עתרה המבקשת גם לפירוק שיתוף בדירת המגורים שיתבצע יחד עם הכרעה בכל הסוגיות הרכושיות האחרות.

בנוסף מתנהלים בין הצדדים גם הליכים משפטיים בנוגע למזונות ילדים, מזונות אישה, משמורת ותביעת המבקשת נגד הורי המשיב.

יצוין כי במסגרת פסיקת מזונות זמניים נקבע (ביום 19.6.2016) כי המשיב יישא במחצית הוצאות המשכנתא המוטלת על הדירה, ובכך יצא ידי חובתו בתשלום מדור לקטינות.

3. המשיב, מצידו, הגיש (ביום 27.6.2016) תובענה לפירוק שיתוף בדירת המגורים, לדמי שימוש ראויים בדירה ולאיזון משאבים.

4. בתום הדיון ביום 29.9.2016 הורה בית המשפט קמא על מינוי מומחה לצורך חישוב איזון משאבים ביחס לזכויות שנצברו ע"י מי מהצדדים ממועד הנישואין ועד מועד הקרע המוסכם, וכן התייחסות לשווי העסק המנוהל כיום ע"י הנתבע (סוכנות הדי איתה רכש מאביו בשנת 2013). האקטואר הגיש חוות דעתו ביום 8.1.2017. על פי חוות הדעת, לצורך איזון משאבים על המשיב להעביר למבקשת כ- 70,000 ₪ על פי היוון זכויות או לחלופין כ- 37,000 ₪ על פי מועד מימוש הזכויות. המומחה העריך את שווי העסק, נכון למועד הקרע, בגובה 292,000 ₪ וכן קבע כי לא חלה השבחה בפעילות העסקית משנת 2013 עד מועד הקרע.

5. בדיון ביום 17.1.2017 דרש ב"כ המשיב פירוק שיתוף מיידי בדירת המגורים. ב"כ המבקשת התנגד לכך, על יסוד הטענה כי פירוק השיתוף צריך להיעשות בהכרעה מאוחדת עם יתר הנושאים הרכושיים, כדי שהמבקשת תוכל לרכוש את חלקו של המשיב בדירה. לאחר השלמות טיעון בכתב, ניתנה החלטה בדבר פירוק השיתוף לאלתר.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

החלטת בית המשפט קמא

6. בהחלטה (מיום 13.2.2017) עמד בית המשפט קמא על כך שזכותו של שותף בנכס מקרקעין לתבוע את פירוק השיתוף בנכס בכל עת. לצד זאת צוין כי בהתאם להלכה הפסוקה, בית המשפט יכול, בנסיבות מתאימות, לעכב את ההוראה על פירוק השיתוף בדירת מגורים, אם ברצונו להגיע למצב בו כל עניינם של בני הזוג יוסדר באופן כולל.

בית המשפט קמא קבע כי במקרה דנן "דחיית פירוק השיתוף בדירת המגורים עלולה להמשיך ולעכב את סיום בירור המחלוקות בין הצדדים, לגרום נזק כלכלי ממשי לאחד מהם, בלא שמתקיים אפילו תנאי אחד הקבוע בהלכה הפסוקה שיצדיק עיכוב ההליכים" (סעיף 9).

7. בית המשפט הוסיף וציין, כי אלמלא דרישת המבקשת לזכויות ברכוש שהוא מעבר לנכסים שצברו הצדדים במהלך החיים המשותפים, ניתן היה לסיים את סוגיית הרכוש. בית המשפט העלה חשש כי השימוש שעושה המבקשת באפשרות של עיכוב פירוק השיתוף בשל התביעה לגבי "הנכסים החיצוניים" נעשה על מנת לייצר משקל ולחץ בסוגיית הוכחת טענות המבקשת בתביעותיה בעניין הנכסים החיצוניים. בית המשפט לא ראה מקום ליתן משקל ממשי לאפשרות של איזון כולל, לרבות בנכסים החיצוניים, כאשר תביעת המבקשת למחציתם נשענת על הבטחה שקיבלה לטענתה במהלך חיי הנישואין ולא על שיתוף מכוח השקעות המבקשת.

בית המשפט הוסיף כי בזמן שהמבקשת גורמת לעיכוב בפירוק השיתוף היא "מחזיקה כבת ערובה את תמורת מכירת דירת המגורים המגיעה לתובע, בידיה, שעה שגם אם תתקבלנה כל טענותיה בעניין הנכסים החיצוניים, לא צפויות הללו להניב לה אותו היקף כספי שהיא מייחלת לקבלו לידיה". צוין כי העיכוב בפירוק השיתוף מעכב את המשיב מרכישת מדור עצמאי למגוריו, כאשר המבקשת עושה שימוש בלעדי בדירה.

בית המשפט הוסיף וקבע כי בירור ההליך הרכושי לא נראה באופן הקרוב, עוצמת הקונפליקט הולכת ומתגברת, יחסי הצדדים עברו את נקודת האל-חזור והמבקשת אינה מתנגדת להתגרש.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

על פי ההחלטה, צו לפירוק שיתוף יביא לסיום עיקר המחלוקות בעניינים הרכשיים, יקל בעוצמת הקונפליקט בין בני הזוג ויוכל לקדם הצדדים לקראת פתרון מושכל גם ביחס למחלוקות האחרות.

8. בהחלטה ניתן אפוא צו לפירוק השיתוף. נקבע כי פירוק השיתוף יתבצע על דרך של מכירה בשוק החופשי. באי כוח הצדדים מונו ככונסי נכסים לצורך ביצוע המכר.

מאחר שהקטינות מתגוררות בדירה יחד עם המבקשת, הורה בית המשפט כי בהסכם המכר יצוין כי מועד הפינוי לא יחול לפני תום שנת הלימודים הנוכחית ועד חלוף שבועיים לאחר תחילת החופש הגדול, וזאת על מנת למנוע מהקטינות טלטלות מיותרות במהלך שנת הלימודים הנוכחית.

טענות המבקשת

9. הבקשה לרשות ערעור מופנית כנגד ההחלטה בדבר פירוק שיתוף מיידי בדירה. נטען כי הדבר פוגע במבקשת ובבנותיה באופן משמעותי ואין בו צורך מחייב. לטענת המבקשת, יש להכריע בכלל הסוגיות הרכשיות באופן מאוחד, בהתאם להלכת בראל (רע"א 4358/01 בראל נ' בראל [ניתן ביום 19.8.2001]). נטען כי הוצאת הדירה למכירה מיידיית מבלי להכריע ביתר הטענות הרכשיות מסכלת את יכולתה של המבקשת לרכוש את חלקו של המשיב בדירה, על פי זכות הראשנים המוקנית לה, בין היתר באמצעות כספים המגיעים לה מכוח איזון משאבים, ומסכלת את האפשרות לשמור על יציבות וביטחון לקטינות.

10. המבקשת מפנה לכך שדיוני ההוכחות בתביעות הרכוש נקבעו לאוקטובר 2017, כך שההכרעה בהן אינה צפויה להתארך עוד זמן ממושך. המבקשת סבורה כי לאחר הכרעה בתביעתה הרכשית יתאפשר לה לרכוש את חלקו של המשיב בדירה המשותפת. כן מדגישה המבקשת, כי רק לאחרונה עברה את בחינות ההסמכה של לשכת עורכי הדין והיא צפויה להיכנס בקרוב לשוק העבודה בעריכת דין, ורק אז תיפתח בפניה האפשרות לקבל משכנתא לצורך רכישת חלקו של המשיב בדירה. עד לעת האחרונה היא עבדה כמתמחה, הכנסתה הייתה נמוכה ביותר וסיכוייה לקבל משכנתא קלושים. לטענת המבקשת, אין בדחייה של מכירת הדירה עד להכרעה בכלל הסוגיות הרכשיות משום פגיעה במשיב, נוכח האפשרות לזכות את המשיב בדמי שימוש ראויים.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לזין

המבקשת מדגישה כי המשיב עזב את דירת המגורים באופן חד צדדי. לדבריה, ככל שהמשיב חפץ לחזור להתגורר בדירת המגורים באופן קבוע, יחד עם המבקשת והקטינות, המבקשת אינה מתנגדת לכך.

טענות המשיב

11. המשיב סבור כי אין ממש בבקשה לרשות ערעור. ככל שהיא מבוססת על טובת הקטינות, זו, נלקחה בחשבון בכך שפינוי הדירה נקבע לתום שנת הלימודים. המשיב, כך נטען, מעוניין לסיים את ההליכים ולהגיע להבנות, והכל לטובת הקטינות, אך המבקשת נאחזת בסכסוך ומעצימה את דרישותיה.

המשיב עמד על סרבנותה העיקשת של המבקשת לכל הצעת פשרה והתעקשותה לברר את טענותיה הרכושיות, הגם שלשיטתו הסיכוי שיתקבלו הוא אפסי. ב"כ המשיב סבור כי פתרון הסכסוך אינו נראה באופק, הגם שדיוני ההוכחות קבועים לאוקטובר 2017. זאת משום שהמבקשת אינה משלימה עם החלטות שאינן לרוחה ונוהגת לערער עליהן.

12. לטענת המשיב, פירוק השיתוף יסייע להגעה להסדר סופי וכולל, כאשר המבקשת תצא מ"כלוב הזהב" בו היא נמצאת, המשיב יפסיק להיות מותקף ונגזל ומכאן דרכם של הצדדים להסדר רכושי כולל יכולה להיות קצרה הרבה יותר. לצד זאת טען המשיב כי המבקשת פותחת עוד ועוד חזיתות נגדו ואין כל סיכוי כי מלוא ענייניהם הרכושיים של הצדדים יוסדרו באופן כולל.

ב"כ המשיב הסביר בדיון לפני, כי העיכוב בפירוק השיתוף הוא צעד טקטי של המבקשת שנועד לשבור את המשיב מבחינה כלכלית, כי הוא נמצא מחוץ לבית, משלם שכירות ומחצית החזרי משכנתא. לטענתו, אם המהלך הטקטי של המבקשת לא ייצא אל הפועל, היא תהיה קשובה לפתרון. פירוק "המוקש" של דירת המגורים עשוי לפשט את פתרון הסכסוך ולהביא לכך שכל צד ילך לדרכו עם מחצית מתמורת הדירה (כמיליון ₪).

13. המשיב מוסיף וטוען כי הנחת המבקשת שתוכל לרכוש את חלקו של המשיב בדירה באמצעות זכויותיה ב"נכסים החיצוניים" מרחיקת לכת ובלתי סבירה, כאשר דרכה של

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

המבקשת להוכיח טענותיה בעניין הנכסים החיצוניים עוד ארוכה. עיקר הנכסים שבבעלות המשיב הם נכסים שרכש באמצעות כספים שקיבל בירושה או במתנה, או שצבר קודם לנישואין ומעולם לא הוכנסו לפול הנכסים המשותף. כך, למשל, דירתו בתל אביב נרכשה 3 שנים קודם לנישואין. המשיב מאשר שבמשך שנתיים וחצי שולמה משכנתא בגין הדירה בתל אביב מחשבונם המשותף של הצדדים, וזאת נוכח לחצים מצד המבקשת, אך מנגד הופקדו דמי השכירות לחשבון המשותף, כך שהצדדים לא הוציאו כספים מכיסם.

המשיב מתייחס בתגובתו גם לנכסים וכספים נוספים. כך, כספים בסך 1.25 מיליון ₪ הוא קיבל לטענתו בירושה מדודתו שנפטרה בשנת 2007, ונכס שרכש באוהיו (בשנת 2012) הוא השקעה חיצונית לנישואין מכספים שקיבל בירושה. עסקו של המשיב הוא עסק שפתח בשנת 2013, לאחר שאביו סגר את עסקו. המשיב רכש מאביו את המלאי והציוד בסך 332,280 ₪. המשיב מדגיש כי לא רכש את המוניטין של העסק (שפעל 40 שנה) וכל טענה ביחס למוניטין אינה מבוססת.

לשיטת המשיב, מאחר שסיכוייה של המבקשת לזכות בתביעה הרכושית לגבי "הנכסים החיצוניים" קלושים, אין בסיס לעכב את פירוק השיתוף.

14. עוד נטען כי ככל שהמבקשת מעוניינת ברכישת חלקו של המשיב בדירה, פתוחה בפניה האפשרות לעשות זאת היום. נטען כי למבקשת נכסים נוספים, היא בת למשפחה אמידה, ויש בידה האמצעים לרכוש את הדירה, לרבות כספים שקיבלה עם שחרורה מצה"ל.

המשיב מוסיף כי החלטת בית המשפט קמא נסמכת על חומר הראיות שהונח לפניו ועל התרשמות בלתי אמצעית מבעלי הדין, שנכחו בשלושה דיונים בבית המשפט קמא.

15. המשיב טוען כי במקרה זה אין אפשרות לעכב את פירוק השיתוף בהתאם להלכת בר-אל. פני הצדדים אינם לשלום בית; המשיב עומד בהחלטה למזונות זמניים ולא קיים חשש כי יפסיק לשלם מזונות; והמשיב הביע הסכמה להפקיד דמי מדור לשנתיים מראש לצורך הבטחת מדורן של הקטינות.

המשיב מציין כי מזה כשנה הוא נמצא מחוץ לדירת המגורים, תחילה התגורר בבית הוריו ולאחר מכן החל לשכור את דירת סבתו תמורת 4,000 ₪ לחודש. לטענתו, המבקשת מונעת ממנו לרכוש לעצמו דירה חלופית.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

דיון והכרעה

16. בהתאם לסמכותי לפי תקנה 410 לתקנות סדר הדין האזרחי, התמש"ד-1984, אני מחליטה ליתן רשות ערעור ולדון בבקשה כבערעור עצמו.

17. ההלכה הפסוקה עמדה לא פעם על המורכבות של פירוק שיתוף בדירת מגורים משותפת של בני זוג אגב סכסוך משפחתי. בסוגיה זו מצטלבות מערכות דינים שונות. מן העבר האחד ניצבים דיני הקניין, לפיהם זכותו של שותף במקרקעין לדרוש את פירוק השיתוף בנכס בכל עת (סעיף 37 לחוק המקרקעין, התשכ"ט-1969). מן העבר האחר ניצבים שיקולים מתחום דיני המשפחה, עליהם נסמכת האפשרות כי פירוק השיתוף בנכס המשותף של בני זוג ייצא לפועל רק במסגרת הסדר רכושי כולל, ותוך יישום חוק יחסי ממון בין בני זוג, התשל"ג-1973.

על הייחוד של פירוק השיתוף בדירת מגורים של בני זוג עמד לאחרונה כב' המשנה לנשיאה, השופט א' רובינשטיין, בציינו:

"יש להשקיף על יחסי הרכוש בין בני הזוג באספקלריה של חוק יחסי ממון, קרי, מכלול היחסים בין בני הזוג ולא "שותפות" גרידא. חרף מעמדה הרם של הזכות הקניינית והכללים הבסיסיים החלים בפירוק שיתוף קנייני, ישנם טעמים כבדי משקל לגישה מרוככת יותר כאשר ענייננו בפירוק נכס – בוודאי הדירה – הנמצא בבעלות משותפת של שני הצדדים, כחלק מפירוקו של התא המשפחתי" (בע"מ 1955/17 פלוני נ' פלוני (ניתן ביום 18.4.2017; ראו גם (שחר ליפשיץ, השיתוף הזוגי (תשע"ו-2016) 166 - 168).

18. לאור שיקולים אלה התגבשה ההלכה הפסוקה, כי ככל שקיימת אפשרות להגיע להסדר כולל וסופי של מערכת היחסים הכלכלית בין בני הזוג בתוך זמן סביר, ניתן לעכב את הדיון בפירוק השיתוף ולאחדו עם הדיון ביתר ענייני הרכוש והממון. הגם שיש בכך משום פגיעה בזכות הקניינית של אחד הבעלים להשתחרר משותפות כפויה, נפסק כי פגיעה זו נעשית לתכלית ראויה – הגעה להסדר כולל וסופי בין הצדדים, ועל בית המשפט לוודא שהיא נעשית אך במידה שאינה עולה על הנדרש, ובאופן המשרת את התכלית האמורה (ר' בע"מ 8873/06 פלוני נ' פלוני [ניתן ביום 6.7.2007; ר' גם בע"מ 9267/09 פלוני נ' פלוני

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

[ניתן ביום 2.3.2010, פרשת בראל, לע"א 1692/97 גולדברג נ' גולדברג [ניתן ביום 25.6.1997].

מגמה זו התחזקה עם תיקון תשס"ט לחוק יחסי ממון בין בני זוג. במסגרת התיקון בוטלה ההתליה בין איזון המשאבים לפקיעת הנישואין, ונקבעה אפשרות להקדים את מועד האיזון. בכך מתאפשרת הסדרה כוללת של "הגירושים הכלכליים", במנותק משינוי המעמד האישי.

השיקולים המנחים לעניין השעיית פירוק השיתוף, פורטו בבע"ם 8873/06, כדלקמן: **"בבואו לבחון את סבירות השעיית של הזכות הקניינית, על בית המשפט להתחשב בשורה של משתנים, לרבות הסיכוי להגיע להסדר כולל בתוך זמן סביר; השפעת מימושן של הזכויות הקנייניות על הסיכוי האמור (לטוב או למוטב); הנזק העלול להיגרם למי מבני הזוג כתוצאה מהעיכוב; השלכות העיכוב על צדדים שלישיים, ושיקולים נוספים לפי הנסיבות הספציפיות"** (פסקה ט"ז בפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה, א' רובינשטיין; לפירוט נוסף של השיקולים השונים, ר' רמ"ש (מחוזי ת"א) 40199-03-16, ש.ד. נ' א.ד. [ניתן ביום 30.5.2016].

כך, כאשר ההתדיינות בפני בית המשפט עלולה להיות מורכבת וארוכה, או כאשר דחיית הליכי פירוק השיתוף יכולה להכביד על אחד הצדדים באופן שאינו נאות, נפסק כי ראוי להורות על פירוק השיתוף ללא עיכובים נוספים, לבד מאלה הנקובים בסעיף 40 א' לחוק המקרקעין, בדבר מציאת הסדר מגורים לבני המשפחה (פרשת בראל, פרשת גולדברג).

19. עקרונות אלה ידועים ומוכרים, ודומה כי גם הצדדים אינם חולקים עליהם. המחלוקת היא על אופן יישומם בנסיבות המקרה דנן.

לטעמי, במקרה דנן, השיקולים התומכים בפירוק השיתוף בדירת המגורים במקשה אחת עם יתר ענייני הממון והרכוש, גוברים על השיקולים התומכים בפירוק השיתוף לאלתר. אפרט את טעמי.

20. פירוק השיתוף בדירה לאלתר יוצר הכבדה ממשית על המבקשת והקטינות המתגוררות בדירה. מדובר בדירה המשפחתית בה גדלו הבנות כל חייהן. כפיית פירוק השיתוף ופינוי הדירה יביאו לטלטלה ולשינוי מציאות החיים של המבקשת והבנות. לטעמי, מתן שהות לילדים להסתגל לפרידה תוך מניעת טלטלות נוספות עד כמה שניתן, ומיצוי האפשרות

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

של בן הזוג המשמורן לרכוש את חלקו של בן הזוג האחר בדירה, הם שיקולים כבדי משקל.

אין חולק כי מנגד, השעיית פירוק השיתוף פוגעת במשיב, שאינו מתגורר בדירה כבר למעלה משנה. אך ניתן לאזן את הפגיעה במשיב בפסיקת דמי שימוש ראויים. יש לזכור כי השעיית פירוק השיתוף, אין בה כדי לשנות את מציאות חייו של המשיב. מתוך הדברים שהציג המשיב עצמו עולה כי בידיו נכסים והכנסות לא מבוטלים. אמנם השעיית הפירוק פוגעת בזכותו הקניינית בדירה, אך ספק אם היא מונעת ממנו רכישת מדור אחר, ובוודאי שאינה מותירה אותו בלא קורת גג הולמת.

מדובר בדירה בשווי לא מבוטל, אך החלק שתקבל המבקשת (מחצית בניכוי משכנתא) לא יותר בידיה סכום שיאפשר לרכוש דירה ברמת החיים בה מורגלת המשפחה.

בהחלטת בית המשפט קמא אין כמעט התייחסות להכבדה הממשית על המבקשת והקטינות. אמנם בית המשפט הורה כי מועד הפינוי יהיה בתום שנת הלימודים, אך הוראה זו אינה מונעת את עצם הטלטלה והזעזוע של פינוי דירת המגורים ושינוי סביבת המגורים. דבר זה הוא קשה גם אם הוא נעשה בתקופת הקיץ.

21. דומה כי השיקול המרכזי שהנחה את בית המשפט קמא היה הרצון לקדם את סיום עיקר המחלוקות בענייני הרכוש, והחשש כי דחיית פירוק השיתוף בדירה תעכב את סיום בירור המחלוקות. ואולם, מהחלטת בית המשפט קמא לא ברור כיצד פירוק השיתוף יקדם את סיום בירור כלל המחלוקות הרכושיות והאחרות, המתפרשות על מגוון נושאים. קשה עוד יותר להבין כיצד פירוק השיתוף ופינוי המבקשת והקטינות מהדירה ימתן את הקונפליקט בין הצדדים ויקדם פתרון מושכל.

מדברי המשיב בהקשר זה מתקבל הרושם כי תקוותו היא שמכירת הדירה ופינוי המבקשת ישברו את רוחה ויגרמו לה לוותר על תביעותיה הממוניות והרכושיות. ככל שזו תכליתו של פירוק השיתוף המידי, אין זו תכלית ראויה. אמנם בקביעת עיתוי פירוק השיתוף יש להביא בחשבון את ההשלכות על כוח המיקוח וכוח הסחיטה של כל אחד מהצדדים (כאשר מיקוח וסחיטה אינם היינו הך). אולם במקרה דנן קיים חשש כי פירוק שיתוף מיידי לא יאזן בין עמדות המיקוח אלא יגדיל את פער הכוחות הכלכלי בין הצדדים, שמלכתחילה אינם מצויים במצב זהה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

לא מצאתי גם בסיס לסברה שהמבקשת עומדת על פירוק השיתוף לעת ההכרעה במכלול העניינים הרכושיים, במטרה להשיג יתרון בדיון באותם עניינים. לא ברור כיצד המשך מגוריה בדירה עם הקטינות משפר את עמדתה בבירור יתר המחלוקות, שאינן קשורות לדירה, ומסייע לה בהוכחת טענותיה בעניין "הנכסים החיצוניים".

השעיית פירוק השיתוף מאפשרת למבקשת לנהל את ההליך מעמדה נוחה של יציבות במקום המגורים, אולם בכך אין משום יתרון בלתי לגיטימי. יש לזכור כי גם המשיב אינו מחוסר דיור ואינו חי בתנאים בלתי הולמים.

22. מטיעוני המשיב ומהחלטה, לא ברור כיצד דחיית פירוק השיתוף מעכבת את סיום בירור המחלוקות בין הצדדים. כך או אחרת, מכלול הסוגיות הממוניות והרכושיות קבועות להוכחות באוקטובר 2017. דווקא טענת המשיב כי המבקשת אינה מוכנה לשום ויתור, ממחישה כי תידרש הכרעה שיפוטית בסוגיות אלה, ורק לאחריה יסתיימו המחלוקות בענייני הרכוש והממון. מועד פירוק השיתוף אינו מעלה ואינו מוריד. עיכובו אינו מסכל את היכולת להגיע להכרעה כוללת.

23. ההכרעה בכלל ענייני הממון והרכוש צפויה בטווח סביר. ענייני הרכוש כולם עומדים על הפרק ומצויים בפני הסדרה כוללת הנראית באופק – ככל הנראה בדרך של הכרעה שיפוטית. סירוב המבקשת להסדר פשרה בתנאים שמציע המשיב אינו מלמד שהסכסוך הרכושי רחוק מפתרון, שכן הכרעה שיפוטית גם היא פתרון. לגבי ההכרעה השיפוטית, אמנם טענות המבקשת מתפרשות על נכסים וכספים רבים, אך אין מדובר בתביעה יוצאת דופן במורכבותה. מדובר בתביעה אופיינית לאיזון משאבים ולזכויות מכוח כוונת שיתוף ספציפית. בתי המשפט לענייני משפחה מורגלים בתביעות כאלה ואין יסוד להניח כי הבירור וההכרעה בה יארכו זמן ממושך במיוחד. העובדה שאיש מהצדדים לא הגיש עד כה תביעת גירושין לבית הדין הרבני, אין בה כדי לעכב את הסדרת ענייני הרכוש והממון, נוכח האפשרות להקדים את איזון המשאבים למועד פקיעת הנישואין.

אוסף כי אם תפעל המבקשת באופן שיגרום להתארכות בלתי סבירה ובלתי נחוצה של ההליך המשפטי, עשוי הדבר להוות שינוי נסיבות שיצדיק בחינה מחודשת של מועד פירוק השיתוף בדירה.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

24. השיקול המרכזי בהחלטת בית המשפט קמא הוא סיכוייה של המבקשת לזכות בתביעה ל"נכסים חיצוניים". שיקול זה לא הוזכר במפורש בשיקולים שפורטו בפסיקה, אך דומה כי הוא קשור בשאלת הנזק העלול להיגרם למי מבני הזוג כתוצאה מהעיכוב או הפירוק המידי. שהרי, אם סיכויי המבקשת לזכות בתביעה לנכסים חיצוניים קלושים, לכאורה פירוק השיתוף המידי לא מסכל את האפשרות שלה לרכוש את חלקו של המשיב בדירה.

לטעמי, יש לנקוט משנה זהירות בהערכת הסיכויים, כאשר הדבר נעשה בעיצומו של ההליך השיפוטי, ובטרם התקיימו הוכחות. זהירות זו מתחייבת גם במסגרת החלטתי זו. אסתפק רק בכך שלא ניתן לקבוע בשלב זה כי התביעה בכללותה היא מופרכת, ולפחות בחלק מרכיביה היא ראויה להתברר.

לגבי הדירה בתל-אביב, אין מחלוקת שבמשך שנתיים וחצי שולמה משכנתא מהחשבון המשותף ודמי השכירות נכנסו לחשבון המשותף. גם אם הדבר נעשה "בשל לחצים מצד המבקשת" יש להבין את פשר "הלחצים", על רקע טענות המבקשת בדבר הסכמות לשיתוף זוגי.

לגבי הווילה באוהיו, המשיב רכש אותה בשנת 2012, קרי בתוך תקופת הנישואין. נקודת המוצא היא כי הנכס הוא נכס בר איזון (להבדיל מנכס משותף), ככל נכס אחר שרוכש בן זוג בתקופת הנישואין (סעיף 5 לחוק יחסי ממון). על הטוען כי יש להוציא את הנכס מכלל האיזון הנטל להוכיח כי מדובר ב"נכס חיצוני" (מתנה או ירושה). בדומה לכך, נקודת המוצא לגבי העסק שרכש המשיב בתקופת הנישואין (בשנת 2013) היא שמדובר בנכס בר איזון (ולא רק ההשבחה משנת 2013 עד מועד הקרע).

25. מכאן שטענות המבקשת בנושא איזון המשאבים וכוונת השיתוף הספציפי הן, לכאורה, טענות הראויות להתברר, ולא ניתן לשלול את האפשרות כי תקבע לה בסופו של יום זכות ביחס לנכסים או כספים כלשהם שבידי המשיב.

אין לפני כל אינדיקציה באשר לשווי הנכסים השנויים במחלוקת והאם יש בו כדי לאפשר למבקשת לרכוש את חלקו של המשיב בדירה, ככל שתתקבל תביעתה (או חלקה). אציין כי על פניו, מדובר בנכסים בהיקף ניכר. על כן לא ברורה הקביעה כי גם אם תתקבלנה כל

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לוין

טענותיה של המבקשת בעניין הנכסים החיצוניים, לא צפויות הללו להניב לה את ההיקף הכספי שהיא מייחלת לקבל.

26. לבסוף, ראוי להתייחס לטעמים העומדים ביסוד ההתנגדות של המבקשת לפירוק השיתוף בעת הזו, ובמנותק מיתר ענייני הרכוש והממון. הטעם האחד הוא הרצון לרכוש את הדירה כנגד זכויות שתקבל המבקשת בנכסים אחרים של המשיב. הטעם השני הוא ציפייה של המבקשת לשיפור בהכנסותיה, שיעמיד לה אפשרות לקבל משכנתא לרכישת חלקו של המשיב בדירה. מדובר, על פניו, בטעמים עניינים ולגיטימיים. בהתאם להלכה הפסוקה, הרצון של בן הזוג לרכוש את חלקו של בן הזוג האחר בדירה בתום איזון משאבים כולל הוא דבר לגיטימי, שעשוי להצדיק את השעיית פירוק השיתוף (ר' בע"מ 9267/09 שם נפסק כי השעיית פירוק השיתוף עד לאיזון משאבים כולל, על מנת ליתן לבת הזוג הזדמנות לרכוש את חלקו של בן הזוג בדירת המגורים, היא ראויה וכי פירוק השיתוף המידי גרם לחוסר שוויון בין הצדדים למתן עדיפות לצד החזק כלכלית).

במקרה דנן, אין סיבה להניח שהתנגדות המבקשת לפירוק שיתוף מידי אינה נובעת מרצונה לרכוש את הדירה, אלא רק מרצון להישג טקטי ולהחלשת המשיב. לא ניתן גם להתעלם מטענת המבקשת כי בעתיד הקרוב ישתפרו סיכוייה לקבל משכנתא שתאפשר לה לרכוש את חלקו של המשיב בדירה.

27. בסיכום הדברים, השיקולים שהותוו בהלכה הפסוקה מובילים למסקנה כי יש לערוך את פירוק השיתוף בדירת המגורים יחד עם ההכרעה ביתר ענייני הרכוש והממון, תוך מתן משקל ראוי להיבט המשפחתי והרכושי הכולל של הסכסוך. פירוק השיתוף במקשה אחת עם יתר העניינים מוצדק בראש וראשונה מתוך התחשבות בטובת הקטינות ובמיצוי האפשרות של המבקשת לרכוש את זכויות המשיב בדירה. מאחר שקיימת אפשרות להגיע להסדר כולל וסופי בתוך זמן סביר, יש הצדקה לפגיעה בזכות הקניין של המשיב, שכן הדבר נעשה לתכלית ראויה – קידום הסדר הגון ושמירת היציבות בחיי הקטינות. בנסיבות העניין, בהתחשב בשווי הדירה, באיטיות הכלכלית של המשיב וביתר הנסיבות עליהן עמדתי, באתי לכלל מסקנה כי הפגיעה במשיב כתוצאה מהשעיית פירוק השיתוף היא מידתית ומאוזנת.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

רמ"ש 8939-03-17 א' נ' א'

בפני כבוד השופטת גאולה לזין

אשר על כן, הערעור מתקבל, כך שמועד פירוק השיתוף בדירה יידחה וייעשה יחד עם ההכרעה ביתר ענייני הממון והרכוש בין בני הזוג.

המשיב ישלם למבקשת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין בסך 7,500 ₪. העירבון שהפקידה המבקשת יושב לה באמצעות בא כוחה.

מתירה פרסום ההחלטה ללא שמות ופרטים מזהים.

ניתנה היום, י' סיוון תשע"ז, 04 יוני 2017, בהעדר הצדדים.

גאולה לזין, שופטת